

VERPLEEGHUIZEN BEZOEK

‘Het lijkt wel feest’, zei Hennie

Dansend ging ze het verpleeghuis in, toen ze eindelijk weer op bezoek mocht. Daarna kwamen de tranen. Erna de Heus moest vanwege corona haar vader Hennie achterlaten. „Dertien weken, dat kan eigenlijk niet.”

Margriet Verschoor

Ingen/Tiel

Maandenlang kon ze haar zieke vader alleen achter de ramen zien. Het zorgcentrum waar hij maar net zijn intrek had genomen toen alles op slot ging, was verboden terrein. Een eenzame tijd voor de familie, temeer omdat in de tussentijd een van haar broers overleed. De emotie was dan ook groot toen Erna de Heus uit Ingen en haar 72-jarige vader Hennie voor het eerst weer bij elkaar mochten zijn.

De verpleeghuizen zetten, in lijn met de andere versoepelingen in het land, de deur voorzichtig open. Vorige week kreeg Erna de Heus een brief van zorgcentrum Vrijthof in Tiel. Ze mocht haar vader weer bezoeken en kon vanaf 10.00 uur bellen om een afspraak te maken. „Ik ben vanaf een minuut voor tien gaan bellen, de hele tijd opnieuw. Ik dacht: het gaat me niet gebeuren dat ik er niet tussenkom. Na tien minuten kreeg ik de receptioniste aan de lijn, de telefoon stond roodgloeiend vertelde

ze. Ze vroeg wanneer ik wilde. Zo gauw mogelijk, riep ik bijna.”

Een week later danste ze het verpleeghuis binnen, toen ze elkaar zagen kwamen de tranen. „Ik was zo ontzettend blij, eindelijk weer echt in elkaars nabijheid.” Ze had een gebakje voor hem meegenomen. Het leek wel feest, zei haar vader.

De laatste keer dat ze bij elkaar waren, moest ze haar vader vertellen dat een van haar broers, een van zijn zoons, een einde aan zijn leven had gemaakt. „We mochten toen even naar binnen om dit te vertellen, maar je laat iemand hartverscheurend alleen achter, dat is verschrikkelijk.”

Kort daarna kreeg haar vader een longontsteking. „Even dachten ze dat hij corona had, alle alarmbellen gingen af. Dat bleek het niet te zijn, maar hij is wel langs het randje gegaan. We hebben heel wat verdriet verstouwd met z’n allen de afgelopen periode.”

We hebben heel wat verdriet verstouwd met z’n allen de afgelopen periode

—Erna de Heus

Haar vader Hennie heeft een progressieve ziekte, MSA, een vorm van parkinsonisme. „In oktober reed hij nog auto, in januari woonde hij nog zelfstandig. In februari liep hij zelf het ziekenhuis binnen en nu is hij volledig afhankelijk van een rolstoel en zorg. Ook dat maakte het gedwongen van elkaar gescheiden zijn zo zwaar. Je weet dat iemand in zijn laatste levensfase zit, door zijn ziekte kan hij een longontsteking krijgen en de volgende dag weg zijn. Dat weten, en dan dertien weken van iemand missen die niet lang meer heeft, dat kan eigenlijk niet.”

Toch heeft hij zich kranig ge-

▲ Erna de Heus mag eindelijk weer, af en toe, op bezoek bij haar vader Hennie in het verpleeghuis. FOTO RAPHAËL DRENT

houden, zegt ze. „Heel moedig, heel goed. Hoewel hij wel weer verdrietig werd van die demonstraties overall. Mijn vader zei: ‘Ze doen maar, terwijl ik mijn dochter niet mag zien’. En dat begrijp ik.” Over een week mag ze hem weer bezoeken. „En een extra bezoekje als er nog een gaatje is, want er mogen maar een beperkt aantal mensen per uur naar binnen. Zodra het kan, ga ik weer bellen.”

■ Pagina 10 van bijlage Z

Verpleeghuis weer op slot? ‘Dat nooit meer’

Mocht de corona-epidemie opnieuw opvlammen, dan mogen verpleeghuizen niet meer zo rigoureus op slot worden gegooid. Dat vindt Raymond Koopmans, hoogleraar ouderengeneeskunde van het Radboudumc en arts van de Nijmeegse verpleeghuizenkoepel De Waalboog.

Frank Hermans

Nijmegen

„We moeten dan veel meer naar maatwerk toe”, zegt Koopmans. „Het opzetten van een quarantaine-afdeling voor besmette bewoners kan in de toekomst nog een noodzakelijke maatregel zijn. Maar nogmaals zo’n lange tijd mensen in isolement houden? Dat middel is gezien de beperkte levensverwach-

ting van de meeste verpleeghuisbewoners erger dan de kwaal.”

Hij baseert zich hierbij op de geluiden van bewoners, hun naasten en medewerkers. Zij hebben de tijdelijke bezoekersstop soms als dramatisch ervaren.

Met de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg onderzocht Koopmans de gevolgen van de lockdown van 26 verpleeghuizen in Nederland, en vervolgens de versoepeling van de bezoekersregeling. Bij vijf verpleeghuizen, waaronder De Honinghoeve in Nijmegen, werden medewerkers, bewoners (voor zover mogelijk) en naasten uitvoerig ondervraagd.

Meest zorgelijk is volgens Koopmans dat verschillende bezoekers na afloop van de coronasluiting niet meer herkend werden door de be-

woners met dementie. „Of de bewoner blijkt flink achteruit te zijn gegaan. Dat kan emotioneel zijn, omdat het besef doordringt dat een goede tijd samen is misgelopen”, aldus Koopmans.

Verpleeghuisbewoners en naasten hebben het bezoekverbod als overwegend negatief ervaren. Daar staat een enorme opluchting tegenover dat nu het bezoek weer mogelijk is. „Zorgen over de extra risico’s voor een coronabesmetting spelen wel mee, maar dat is slechts mondjesmaat.”

Hoezeer de behoefte aan fysiek contact is, blijkt volgens Koopmans uit het feit dat naast ondanks instructies de bewoners aanraken, strelen, een kus geven, haren kammen en/of een knuffel geven. „Dat doet de helft. Terwijl naasten over

het algemeen grote moeite doen om instructies op te volgen voor bijvoorbeeld handen wassen en het dragen van mondkapjes.”

Bij medewerkers overheerst eveneens waardering en blijdschap voor het weer toelaten van bezoek, maar bij hen speelt vaker een dubbel gevoel. „Dit hangt samen met de angst voor nieuwe besmettingen van bewoners door naasten en verdere verspreiding

Het besef dringt door dat een goede tijd samen is misgelopen

—Raymond Koopmans, hoogleraar

als gevolg daarvan door henzelf.”

Wat uit het onderzoek ook duidelijk wordt: de provisorische contactmogelijkheden met raamgesprekken, praten achter plexiglas en beeldbellen waren niet meer dan een doekje voor het bloeden. Nu bezoeken in het eigen appartement weer vaker mag, wordt pas duidelijk hoeveel extra waarde fysieke nabijheid oplevert. „Waarbij de vertrouwde omgeving een gevoel geeft van privacy en de mogelijkheid om weer persoonlijke onderwerpen te bespreken.”

Koopmans en zijn onderzoekers hoorden ook veelvuldig dat een bezoek veel waardevoller wordt ervaren als familie weer taken kan oppakken als de was opruimen of zelf een kopje koffie kunnen zetten.